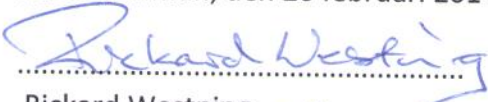
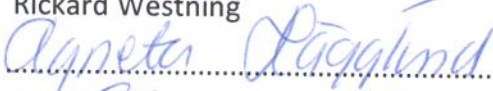

Förbundsdirektion

2014-03-19

MÖT-0563

Plats och sammanträdestid	Brandstation, Enköpings kommun, kl 13.00 – 15.00		
Beslutare	Agneta Hägglund (S) Jan Petersson (M) Owe Fröjd (Båp) Christer Lidén (M) Peter Book (M)		
	Ersättare: Sven Svanström (Båp) Ulf Winberg (M)		
Övriga deltagare	Rickard Westning Cecilia Fager Fredrik Hallberg Jan-Olof Pettersson		
Justerare	Christer Lidén (M)		
Justeringens plats och tid	Håbo kommun, den 26 februari 2014.		
Underskrifter	Sekreterare		Paragrafer 1-6 7-9
	Ordförande		
	Justerare		
		Christer Lidén	
ANSLAGSBEVIS Förbundsdirektionen	Justeringen har tillkännagivits genom anslag på brandstationen i Enköping. Protokollet publiceras även på Räddningstjänstens Web-plats www.rtjeh.se .		
Sammanträdesdatum	2014-03-19		
Protokollets förvaringsplats	Enköpings brandstation, Västra Ringgatan 6, 0171-62 56 00.		
Underskrift		

2014-03-19

1 (4)

Direktion Kommunalförbund Räddningstjänsten

Direktion § 7

Årsredovisning 2013

Förbundet redovisar en verksamhet som endast delvis uppfyller de målsättningar som direktionen satt upp för förbundet. Anledningen är att räddningstjänsten under 2013 arbetat med att omstrukturera verksamhetsplanen och infört hårdare krav för måluppfyllnad.

Ekonomiskt redovisar förbundet för 2013 ett underskott på 1 630 tkr. Detta beror främst på den ökade räntan för pensionsavsättningar (1 100 tkr).

Förbundets direktion har 2013-10-23 beslutat att budgeten för den kommande 3-års perioden anpassas för att återställa eget kapital.

Revisorerna kommer efter direktionens beslut om bokslut för 2013 att avlämna en revisionsrapport till respektive kommunfullmäktige.

Direktionen beslutar:

att fastställa bokslut och årsredovisning för 2013 enligt bilaga.

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

2014-03-19

2 (4)

Direktion Kommunalförbund Räddningstjänsten

Direktion § 8

Myndighetstaxa 2015

Högsta Förvaltningsdomstolen (HFD) kommit med ett klargörande kring vilket organ som ska besluta om en taxa för livsmedelskontroll när verksamheten har överlämnats till ett kommunalförbund.

Det är de ingående medlemskommunerna, inte kommunalförbundet, som ska fatta beslut om taxan för verksamhet som grundas på bemyndigande till en kommun i lag eller förordning.

Beslutet innebär att det är fullmäktige i respektive medlemskommun som ska fatta beslut om taxor för myndighetstillsyn och myndighetsutövning.

Direktionen beslutar:

att taxan för tillsyn enligt LSO och tillstånd enligt LBE tas upp i fullmäktige för kommande år i samband med förbundets budget. Taxa för 2015 redovisas i bilaga.

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

2014-03-19

3 (4)

Direktion Kommunalförbund Räddningstjänsten

Direktion § 9

Revision olycksutredning

PWC genomförde en revision av förbundets arbete med olycksutredning i november 2013.

Vid revisionen framkom att förbundet har ett ändamålsenligt system för genomförande och dokumentation av olycksundersökningar.

Brister uppdagades i måluppfyllnaden i handlingsprogrammet och rekommendation ges att göra styrdokument och rutiner kända i organisationen samt att vidta åtgärder för att förbättra standarden på insatsrapporterna.

Direktionen beslutar:

att ge förbundschefen i uppdrag att säkerställa att rekommendationerna följs och att förutsättningar skapas för att klara målen i handlingsprogrammet.

Justerarsignatur

AM *Ch.* *RW*

Utdragsbestyrkning

2014-03-19

4 (4)

Direktion Kommunalförbund Räddningstjänsten

Direktionen § 10

Information

1. Kommunutbildning
2. Avtal SOS om automatlarm
3. Räddningstjänstens projekt 2014
4. Delegationsredovisning

Justerarsignatur

AM *Ch.* *EW*

Utdragsbestyrkning

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
ENKÖPING-HÅBO

ÅRSREDOVISNING 2013

Rev 2014-02-28

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Förtroendevalda	4
3. Sammanfattning	5
4. Ansvarsområde	5
5. Organisation	6
6. Huvudprocesser	6
7. Måluppfyllelse	7
7.1. <i>Verksamhetsmål och nyckeltal</i>	8
8. Händelser av betydelse under perioden	12
9. Framtidsfrågor	13
10. Ekonomisk redovisning	13
10.1. <i>Personalekonomisk redovisning</i>	15
10.2. <i>Driftredovisning</i>	17
10.3. <i>Investeringsredovisning</i>	17
10.4. <i>Ekonomisk analys</i>	17
11. Redovisningsprinciper	19
12. Noter till resultat- och balansräkningar	21

1. Inledning

2013 har varit ett år i högt tempo och med ett ständigt pågående förändringsarbete. Som ny förbundschef med ett förflutet i organisationen hade jag med mig ett åtgärds paket bestående av 10 förändringsområden. Dessa förändringar har genomförts parallellt med verksamhetsmålen vilket ställt höga krav på organisationen.

Flera pensionsavgångar under året har forcerat tempot på den planerade organisationsförändringen. Samtidigt har förändringarna i IT-miljön och införandet av nya uppföljningsverktyg tagit längre tid än väntat och gjort att genomförandet många gånger kommit i fel ordning.

Organisationen har lyckats anpassa sig väl till rådande omständigheter och hållit en fortsatt hög servicegrad mot våra kunder. Jag har under året fått många exempel på organisationens förmåga att lösa uppgifter med kort framförhållning och med snabbt förändrade förutsättningar.

Under hösten infördes ett nytt web-baserat ledningssystem. Målsättningen med detta system är att få ordning på verksamhetens processflöden, riktlinjer och uppföljningar.

Rickard Westning
Förbundschef

2. Förtroendevalda

Räddningstjänsten Enköping – Håbo har följande förtroendevalda:

Förbundsdirektion

Enköping	Jan Peterson	M	v ordf
	Jan Fredriksson	C	
	Lars van Aller	S	

Ersättare

Peter Book	M
Monica Hallgren	C
Magnus Westerlund	MP

Håbo	Agneta Hägglund	S	ordf
	Owe Fröjd	Båp	
	Christer Lidén	M	

Werner Schubert	S
Sven Svanström	Båp
Karl-Henrik Nanning	M

Förbundsdirektionen har haft sju sammanträden under 2013 och en utbildningsdag.

Revisorer

Enköping	Hans Lerne
	Gunnel Lennartsson
	Kurt Johansson
Håbo	Bertil Berglund
	Lars Sundling
	Birgit Svensson

Direktionen och revisorerna väljs för en mandatperiod om fyra år.

3. Sammanfattning

För perioden visar räddningstjänsten ett negativt resultat på 1 630 tkr. Resultatet beror till stor del på pensionsräntor som påverkar resultatet negativt med 1 100 tkr.

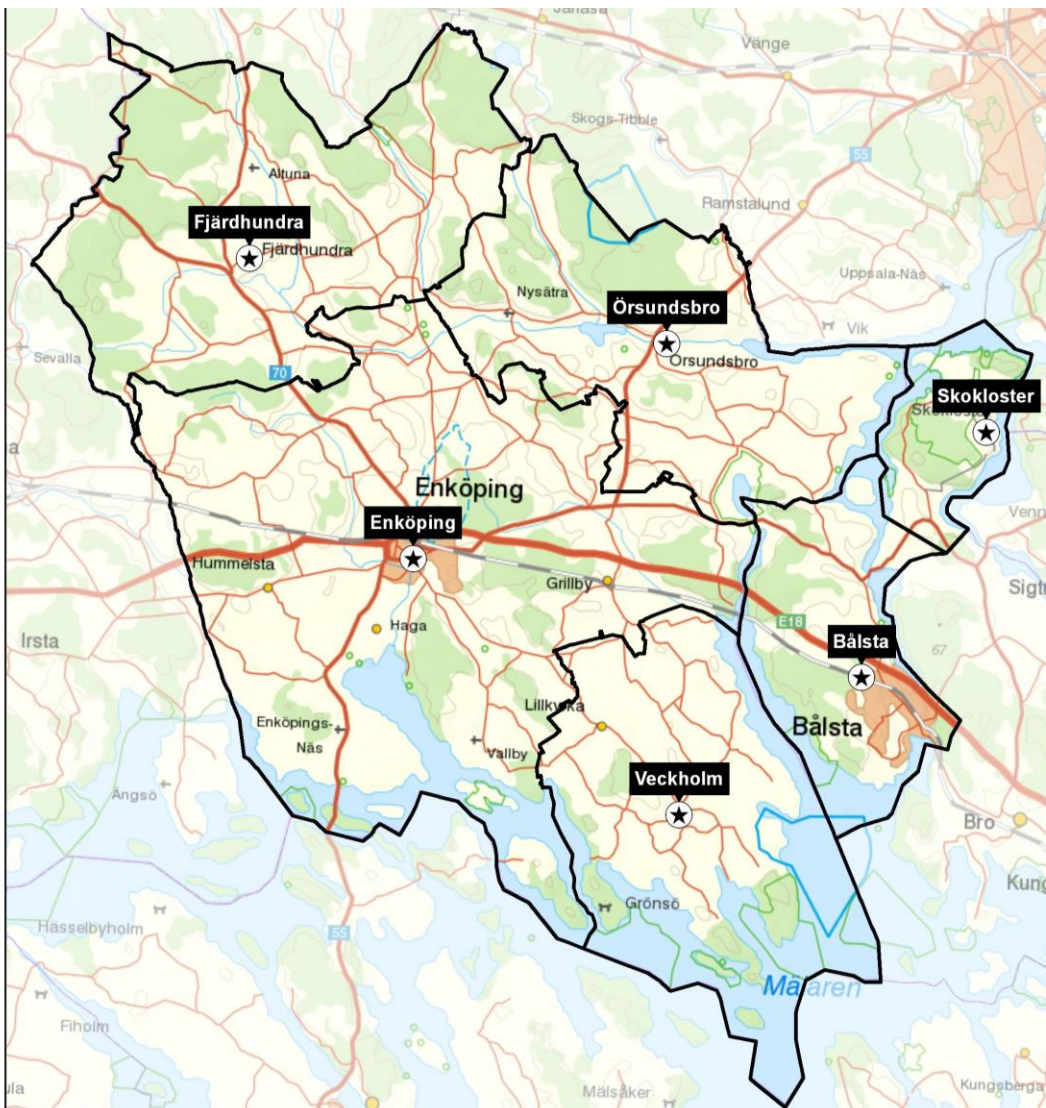
Under 2013 genomfördes satsningar på IT-strukturen till en kostnad av 300 tkr. Extraordinära utgifter i form av konsultkostnader i samband med chefsbytet och en skuld till MSB från 2012 påverkar resultatet negativt med 200 tkr. Utöver dessa kostnader har verksamheten kunnat bedrivas inom tilldelade ramar.

4. Ansvarsområde

Räddningstjänsten Enköping-Håbo är ett kommunalförbund skapat i syfte att ansvara för, och bedriva räddningstjänst och annan därtill anknuten verksamhet åt medlemskommunerna samt i övrigt fullgöra kommunernas skyldigheter enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

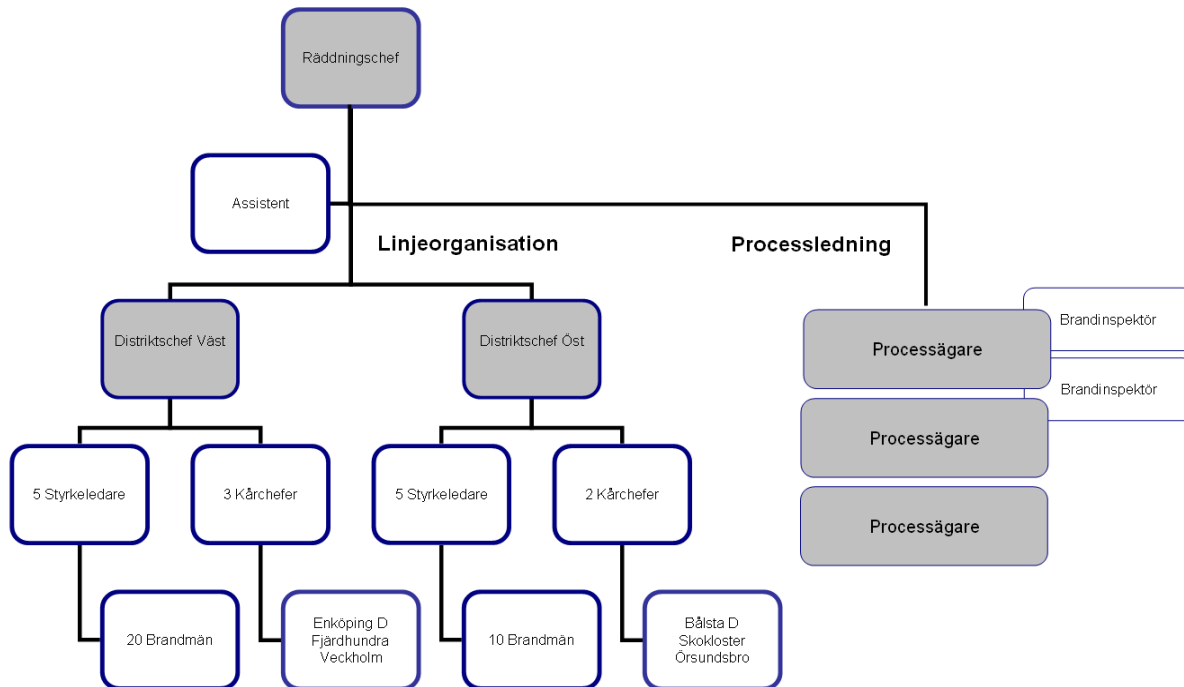
Räddningstjänsten ansvarade under 2013 även för medlemskommunernas uppgifter enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Förbundet är uppdelat i 6 insatsområden med varsin brandstation för snabbast möjliga räddningsinsats.

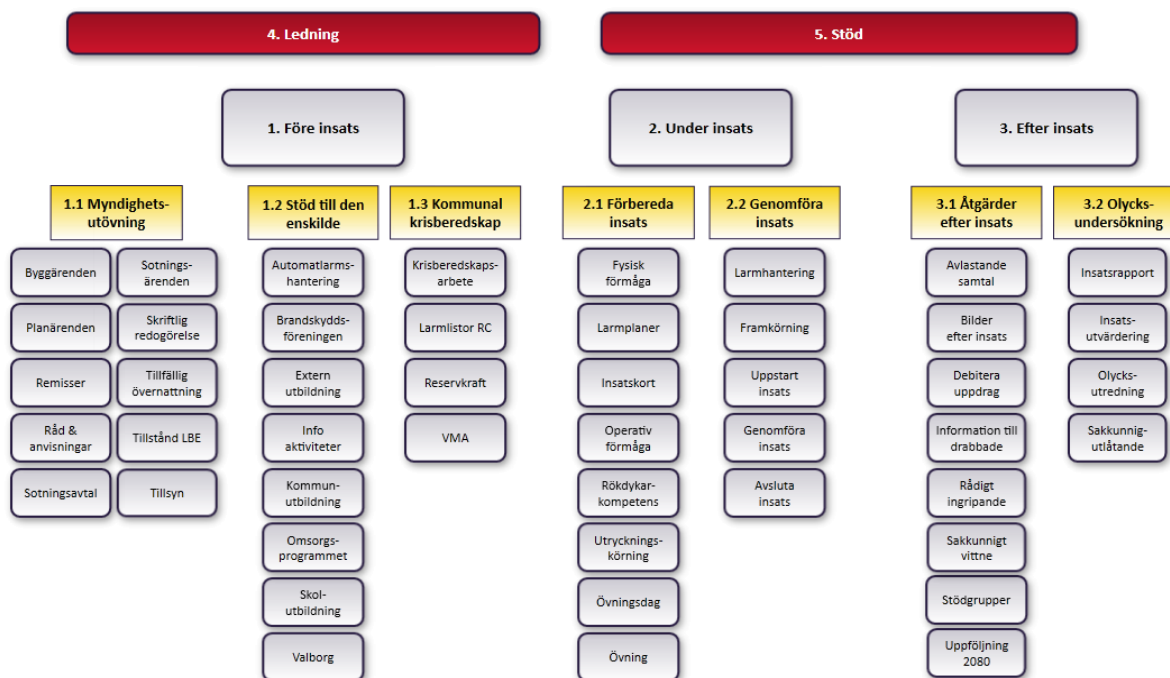
5. Organisation

I april 2013 delades förbundet upp i två distrikt för att förtydliga organisationen och chefsstrukturen. Processägare har utsetts för att ge förutsättningar för en processorienterad verksamhet.

6. Huvudprocesser

Räddningstjänsten har under 2013 identifierat verksamhetens 3 huvudprocesser, stödprocesser och underliggande delprocesser. Detta har resulterat i en processtruktur som kommer att vara grunden för framtida nyckeltal och verksamhetsförbättring.

7. Måluppfyllelse

Under 2013 har räddningstjänsten arbetat med omstrukturering inför 2014.

Verksamhetsinriktningen, ur ett kundperspektiv, har varit att bedriva samma verksamhet som under 2012. Mål för 2013 beskrivs i verksamhetsplanen från 2012 och handlingsprogrammet.

Räddningstjänsten har uppfyllt 3 av 9 mål från Verksamhetsplanen, 2 av 14 indikatorer saknar mätning.

Kommunerna har uppfyllt 4 av 11 mål från handlingsprogrammet, 5 av målen saknar mätning.

Räddningstjänsten ska dessutom alltid, enligt beslut i direktionen 2009-11-26:

- effektivt utnyttja de medel som avsätts
- arbeta med jämställdhet
- ha en mycket god arbetsmiljö
- minska verksamhetens miljöbelastning
- planera sin verksamhet vid en årlig planeringskonferens.

Mål och riktlinjer har fastställts för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv. Sammantaget kan konstateras att det verksamhetsmässiga utfallet för 2013 inte i alla delar är förenligt med dessa. Svårigheten att nå målen beror till största delen i att relevanta mätningar saknas. I några fall har framtagna mätningar visat att målen är för högt satta. Ett omfattande omstrukturingsarbete har dock genomförts under året och utifrån detta har en reviderad verksamhetsplan tagits fram för 2014.

För att hitta en plattform för verksamheten 2014 har målsättningen 2013 varit att genomföra följande åtgärder:

Åtgärd	Kommentar	
1. Förtydliga räddningstjänstens uppdrag	Förbundsdirektionen har beslutat inriktningen för 2014. Räddningstjänsten får uppdraget att utbilda kommunernas personal. Ansvaret för arbetet med krisberedskap återförs till kommunerna.	✓
2. Organisera förbundet	Ny organisationen och befattningar infördes 2013-04-01. Organisationen är anpassad till ett processororienterat arbetssätt och har gjort befattningar i Bålsta och Enköping likvärdiga.	✓
3. Modernisera IT-miljön	Ny IT-plattform och mail-system infördes 2013-07-16.	✓
4. Införa ett web-baserat ledningssystem	Räddningstjänsten har genomfört en direktupphandling av ett ledningssystem från Canea som infördes 1 november 2013.	✓
5. Införa kundorienterad kvalitetsutveckling enligt SIQ	Utbildning planerades till hösten 2013 i samband med införandet av ett nytt ledningssystem. Detta har inte genomförts som planerat.	✗
6. Utveckla samarbetet med räddningstjänsterna i Mälardalen	Räddningstjänsten byter räddningscentral 2014-04-01 och går tillsammans med Uppsala in i ett samarbete med Storstockholms räddningscentral. På sikt kan detta samarbete leda till en gemensam räddningsregion i Mälardalen.	✓
7. Genomföra en stationsutredning med åtgärdsplan för deltidstationerna	Workshops med ledningsgruppen har genomförts med ledningsgruppen under hösten. Rapport presenteras i direktionen februari 2014.	✓
8. Ta fram en ny verksamhetsplan för 2014	En ny verksamhetsplan för 2014 är beslutad i direktionen. Verksamhetsplanen har övergripande mål med indikatorer för måluppfylland. Verksamhetens delprocesser ska förses med kvalitetsmått under 2014	✓
9. Revidera kriterier och tillämpning av individuell lönesättning	Förslag till riktlinjer och samtalsmallar är framtagna och bygger på att det finns individuella mål utifrån verksamhetsplanen. Ett projekt startas upp i samverkan med de fackliga under 2014.	✗
10. Kartlägga ekonomin på kort och lång sikt och nå ett positivt ekonomiskt resultat för 2013	En kartläggning av framtida behov är genomförd och presenterad för kommunernas ekonomer. En reviderad kodplan för tydligare ekonomisk uppföljning är framtagen. Årets resultat är negativt men med en driftbudget som är i balans.	✓

7.1. Verksamhetsmål och nyckeltal

Verksamhetsplanen från 2012 innehåller 9 övergripande mål och 14 indikatorer för verksamheten. För några av målen saknas etablerade mätningar vilket kommer att revideras i verksamhetsplanen för 2014.

Mål från verksamhetsplan 2012

Mål	Indikator	Utfall 2013
Invånarna i kommunerna ska känna sig säkra och trygga.	1. 65 % av befolkningen ska kunna få hjälp av räddningspersonal inom 10 minuter från inkommande larm till SOS (112).	Mätning framtagen. 38 % av insatserna sker inom 10 min.
	2. 95 % av befolkningen ska kunna få hjälp av räddningspersonal inom 20 minuter från inkommande larm till SOS (112).	Mätning framtagen. 65 % av insatserna sker inom 20 min.
Förtroende för räddningstjänsten ska utvecklas.	3. Minst 90 % ska vara nöjda med sin senaste kontakt med rtj.	Ingen mätning. Försök med formulär på hemsidan har inte fungerat.
	4. Öppet hus ska arrangeras vart annat år på respektive station	Genomfört v.37 2013.
	5. I Stockholm Business Alliance:s undersökning ska antalet nöjda företagare vara minst 80 %.	Indexvärde för 2012 var 69.
Samverkan med polis, landstinget och de kommunala förvaltningarna ska öka	6. Minst två samverkansmöten ska ske varje år	Samverkan med polis och landsting sker regelbundet.
Skorstensfejarföretaget ska användas för kontroll av brandvarnare i bostadshus	7. Avtal ska under 2012 tecknas om rutinerna för detta.	Avtal med skorstensfejarmästare 2012-03-01.
Vid nyetableringar ska rtj ge en god service och vara tydlig i sin myndighetsutövning	8. En sökande ska erhålla en återkoppling inom två arbetsdagar.	Ingen mätning. Relevant metod för återkoppling samt mätmetod för uppföljning saknas.
En bättre egenkontroll av brandskyddet genom det Systematiska Brandskydds Arbetet (SBA) ska uppnås i kommunernas skolor	9. Förvaltningschefer, rektorer och verksamhetsansvariga ska erbjudas utbildning varje år och ges stöd i detta arbete. Gäller såväl kommunala skolor som icke kommunala skolor.	Utbildning genomförs i Enköping men ej i Håbo.
Förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare med anställda som har ett tydligt medborgarfokus och hög servicegrad i sitt arbetet.	10. 90 % av personalen ska uppleva sitt arbete meningsfullt och ha fokus på medborgarens behov	I medarbetarenkät 2013 upplevde 87 % arbetsuppgiften som viktig.
	11. En heltidsanställd stationschef ska vara anställd på brandstationen i Håbo senast 2014.	Genomfört i organisationen från 2013-04-01.
Förbundet ska kännetecknas av att satsa resurser på hälsa, friskvård och arbetsmiljö.	12. Sjukfrånvaron ska vara högst 2 %.	Sjukfrånvaron är fortsatt låg.
Antalet deltidsanställda brandmän som har kommunerna som sin huvudarbetsgivare ska öka	13. Deltidsstationerna ska ha full bemanning	Det uppstår luckor i schemat, främst i Veckholm och Skokloster.
	14. Minst 10 % av de deltidsanställda brandmännen ska ha kommunerna som sin huvudarbetsgivare	Detta mål är ej uppnått.

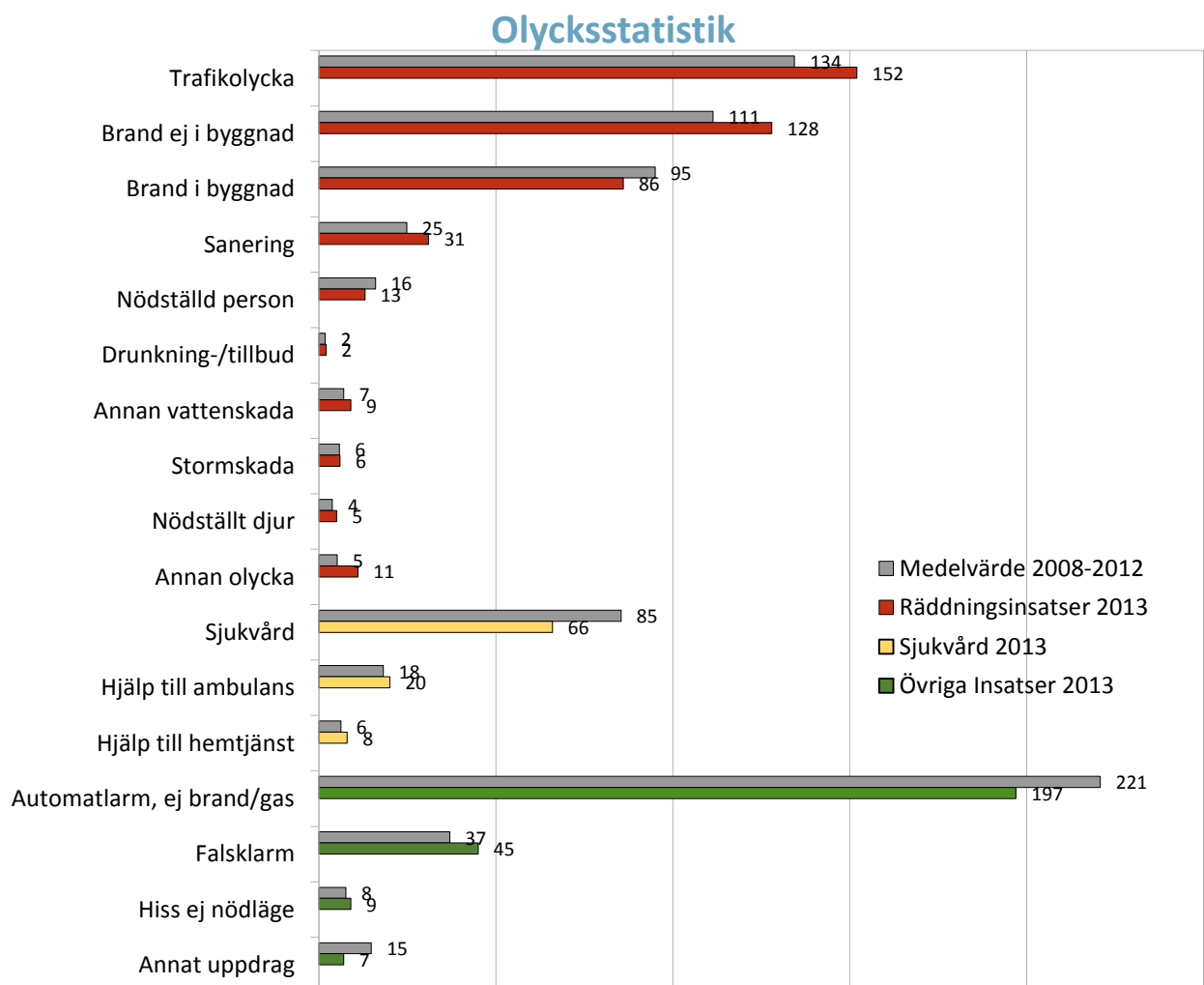
Förbundet har ansvar för kommunernas handlingsprogram enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet för perioden 2012-2014 beskriver både kommunernas förmåga att hantera olyckor och förebyggande åtgärder för att förhindra olyckor som kan föranleda räddningsinsats. För perioden ska 11 mål uppfyllas inom 3 områden.

Mål från handlingsprogrammet 2012-2014

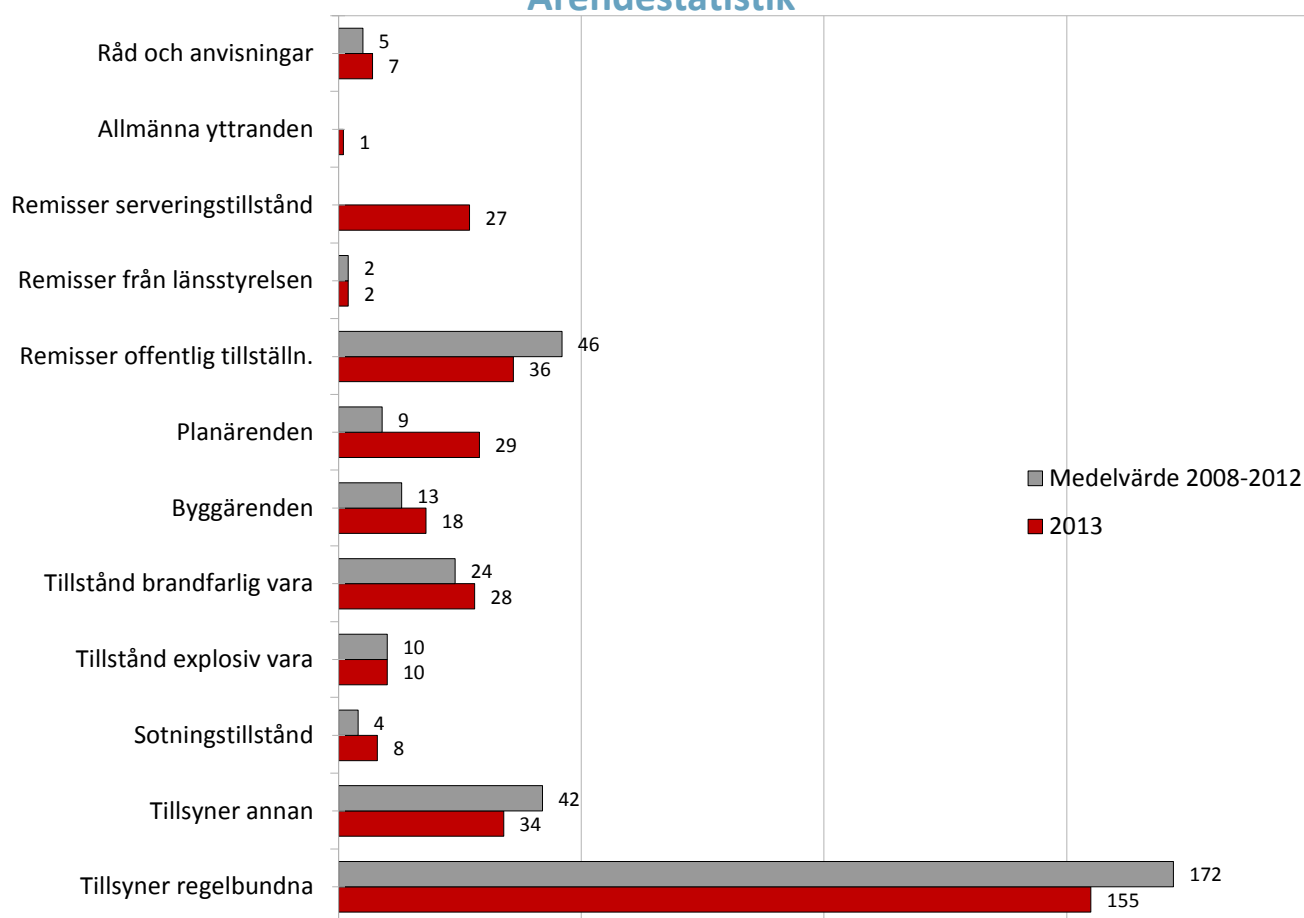
Räddningstjänsten Enköping-Håbo ska uppmuntra/motivera/stödja/tvinga den enskilde till att ta ansvar för sitt skydd mot olyckor.		
Mål	Indikator	Utfall 2013
Alla tillsyner ska handläggas med en hög kvalitet	Antal genomförda tillsyner med tillhörande uppföljning	Relevant metod för mätning saknas. Stickprovskontroller utförs, metoden behöver utvecklas.
Alla tillståndsärenden ska handläggas med en hög kvalitet	Antal genomförda ärenden som följer förbestämd metodik	Relevant metod för mätning saknas. Stickprovskontroller utförs, metoden behöver utvecklas.
Alla inkomna brandskydds-dokumentationer ska resultera i ett skriftligt svar	Antal skriftliga svar kontra antalet inkomna brandskydds-dokumentationer	13 av 16 inkomna ärenden har skriftligen besvarats
Kvalitativ samverkan med andra samhällsaktörer ska ske minst en gång per år	Antal vidtagna förebyggande åtgärder med bevisat/förmodat resultat	Möten med stadsbyggnad, sotare, miljö och hälso-skydd genomförs två gånger årligen. Relevant mätmetod för uppföljning saknas.
Sotning ska utföras enligt bestämda frister, fast med utökat brandskyddsresultat	Antal utförda <i>sotningar</i> med tillhörande brandvarnarkontroll. (Indikatorn bör omformuleras: " <i>brandskyddskontroll</i> " bör ersätta ordet " <i>sotning</i> ".)	Brandskyddskontroll har utförts i 660 fastigheter. 418 brandvarnare har kontrollerats varav 4 anmärkningar har gjorts.

Räddningstjänsten Enköping-Håbo ska kunna genomföra effektiva räddningsinsatser inom en godtagbar tid.		
Mål	Indikator	Utfall 2013
All operativ personal ska årligen ha genomfört de övningar som minst krävs	Antal genomförda rödflaggade övningar, räknat per individ	Överensstämmer med övningskalender.
Insatskort för samtliga automatlarmsobjekt ska upprättas	Antal upprättade insatskort kontra antalet automatlarmsobjekt.	Mätning finns ej.
Räddningstjänsten ska upprätta generella insatsplaner för farliga ämnen, en plan för varje ämnesklass	Antal upprättade insatsplaner kontra antalet ämnesklasser.	Finns upprättat.
All personal ska trivas på arbetsplatsen	Andel medarbetare som trivs.	Medarbetarenkät 2013 visar höga värden i de flesta kategorier men sammanvägd mätning saknas.

Räddningstjänsten Enköping-Håbo ska ta tillvara på de erfarenheter som erhålls vid räddningsinsatser, samt använda erfarenheterna i olycksförebyggande syfte.		
Mål	Indikator	Utfall 2013
Varje uttryckande skift ska årligen göra minst två grupputvärderingar enligt förbestämd metodik	Antal utvärderingar genomförda per skift	3 grupputvärderingar är utförda. ☐
Minst en olycksutredning ska genomföras per år		Två utredningar genomförda Is-livräddning Ekilla Olyckan Hjulstabron ☒

Ärendestatistik

8. Händelser av betydelse under perioden

2013 har varit ett händelserikt år på räddningstjänsten. Antalet insatser har ökat ytterligare sedan rekordåret 2012. En stor del av larmen består av ett ökat antal trafikolyckor längs E18. I organisationen har förändringar skett i samband med bytet av förbundschef och i form av förhållandevis hög personalomsättning.

Händelser:

- Pensionsavgångar och rekrytering av 2 Styrkeledare
- Ny organisation från 2013-04-01 och införandet av processorientering
- Rekrytering av Insatsledare
- Tjänstledig assistent och förändrade administrativa rutiner
- Ny IT-plattform
- Nytt ledningssystem med dokumenthantering och diarium

9. Framtidsfrågor

Räddningstjänsten ser en ljus framtid för organisationen och kommunerna. Samarbetet i Mälardalen utvecklas. Enköping och Håbo ligger mitt i denna expansiva region och blir en naturlig samverkanspart för andra räddningstjänster. Utmaningar och möjligheter ligger inom följande områden:

- **Alarmeringsutredningen.** Statens utredning föreslår en alarmeringsmyndighet som övertar SOS roll. Utredningen föreslår larmcentraler på 5-7 platser i Sverige vilket skapar större samverkansregioner. För kommunerna innebär en alarmeringsmyndighet att det finns ett framtida behov av att hitta alternativ till SOS för hanteringen av kommunala larmfunktioner.
- **Samarbete i Mälardalsregionen.** Från 1 april 2014 ingår Räddningstjänsten Enköping-Håbo i en räddningsregion med Uppsala, Storstockholm, Norrtälje och Gotland. Detta samarbete är det första steget mot ett gränslöst samarbete mellan räddningstjänsterna i hela Mälardalen.
- **Räddningstjänstens organisation.** De senaste 10 åren har antalet larm fördubblats. Prognoserna på trafikmängden längs våra vägar och befolkningens mängden i våra kommuner visar att denna utveckling fortsätter. Räddningstjänsten behöver förstärkas för att kunna hantera framtidens krav på räddningsinsatser.
- **Brandstationer.** Räddningstjänstens brandstationer i Enköping är ålderstigna och klarar inte att husera moderna räddningsfordon och uppfyller inte dagens miljökrav eller krav på god arbetsmiljö.
- **Investeringsbehov.** Räddningstjänsten Enköping-Håbo ansvarar för räddningstjänst i ett stort geografiskt område. Organisationen har idag 6 brandstationer för att klara att genomföra räddningsinsatser i kommunernas alla delar. Fordonsparken är ålderstigen och framtida investeringar i fordon är inte finansierade.
- **Samarbete mellan kommun och räddningstjänst.** Räddningstjänsten är ett eget förbund men arbetar aktivt för att vara en del av den kommunala verksamheten. Nyckeln till att klara framtidens utmaningar och samtidigt bidra till god långsiktig ekonomi ligger i gemensamt resursutnyttjande. Räddningstjänsten kommer att fortsätta arbeta för att vara till nytta för kommunernas förvaltningar och ser möjligheter att nyttja framtidens brandstationer för fler ändamål än räddningstjänst.

10. Ekonomisk redovisning

Resultaträkning 2013-12-31 (tkr)

	Not	2013	Budget 2013	Avvikelse	2012
Verksamhetens intäkter	1	4 838	4 869	-31	5 881
Verksamhetens kostnader	2	-49 528	-49 641	113	-49 852
Avskrivningar	3	-1 805	-1 248	-557	-1 755
Verksamhetens nettokostnader		-46 495	-46 020	-475	-45 725
Ersättning från medlemmar	4	46 300	46 300	0	45 400
Finansiella intäkter	5	71	0	71	147
Finansiella kostnader	6	-1 507	-280	-1 227	-390
Resultat före extraordinära poster		-1 630	0	-1 630	-568
Resultat 2013		-1 630	0	-1 630	-568

Kassaflödesanalys 2013-12-31 (tkr)

	Bokslut 2013	Bokslut 2012
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Årets resultat	-1 630	-568
Avskrivningar som belastat resultatet	1 805	1 755
Förändring pensionsskuld	2 465	2 096
Realisationsvinst	0	0
Realisationsförlust	0	0
Verksamhetsnetto	2 640	3 282
INVESTERINGAR		
Investeringar netto	-956	-3 555
Avyttrade anläggningstillgångar	0	0
Investeringsnetto	-956	-3 555
FINANSIERING		
Utlåning	0	0
Upplåning	7 000	0
Amortering	-8 188	0
Finansieringsnetto	-1 188	0
JUSTERING FÖR RÖRELSEKAPITALET		
FÖRÄNDRING HÄNFÖRLIG TILL HELA VERKSAMHETEN		
Förändring kortfristiga fordringar	-1 999	2 920
Förändring kortfristiga skulder	293	-2 361
Periodens kassaflöde	-1 210	286
Likvida medel vid periodens början	5 242	4 956
Likvida medel vid periodens slut	4 031	5 242
Förändring	-1 210	286

Balansräkning 2013-12-31 (tkr)

	Not	Bokslut 2013	Bokslut 2012
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	7		
Mark, byggnader & tekn. anläggningar		2 031	2 237
Maskiner och inventarier		15 389	16 032
Summa anläggningstillgångar		17 420	18 269
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	8	4 630	2 631
Kassa och bank	9	4 031	5 242
Summa omsättningstillgångar		8 662	7 873
Summa tillgångar		26 082	26 142

Eget kapital, avsättningar och skulder

Eget kapital	10		
Eget kapital		-299	1 331
därav årets resultat		-1 630	-568
Summa eget kapital		-299	1 331
Avsättningar			
Långfristiga avsättningar	11	11 285	8 820
Summa avsättningar		11 285	8 820
Skulder			
Långfristiga skulder	12	7 000	8 188
Kortfristiga skulder	13	8 096	7 803
Summa skulder		15 096	15 991
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		26 082	26 142

Panter och ansvarsförbindelser

Inga

Inga

10.1. Personalekonomisk redovisning

Antal anställda 2013-12-31

Befattning	
Förbundsledning	9
Styrkeledare	10
Stf Styrkeledare	7
Brandman	23
RIB-anställd (deltidsbrandman)	91
Totalt antal heltidsanställda	50

Personalkostnader

Den totala lönesumman inklusive personalomkostnader, övertid- och jourersättningar, pensionskostnader samt direktions- och revisionsarvodena är 37 538 tkr.

Personalkostnaderna är 75,8 % av de totala verksamhetskostnaderna på 49 528 tkr.

Under året har kalkylerade personalomkostnadspålägg beräknats enligt prognoser för pensionskostnader och övriga sociala avgifter.

Inkl soc.avg och löneskatt	Bokslut 2013	Bokslut 2012
Arvoden, förtroendevalda	271	269
Löner, heltid	23 273	22 807
Löner, deltid	10 239	10 107
Pensionsutbetalningar	293	148
Avgiftsbestämd ålderspension	1 478	1 446
Nyintjänad pension, inkl fin kostnad	1 984	2 096
	37 538	36 874

Obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro

Lagen om kommunal redovisning innebär att kommuner, landsting och kommunalförbund i sina förvaltningsberättelser ska presentera vissa föreskrivna nyckeltal om sjukfrånvaron.

Förbundet har bra kontroll över hela förbundets sjukfrånvaro och arbetar med detta på individnivå. Detta sker genom en allsidig friskvård kompletterat med en omfattande företagshälsovård. Målet är att uppnå en hälsofrämjande miljö inom förbundet som resulterar i en mycket låg sjukfrånvaro som ska ligga under 2 %. Årets sjukfrånvaro ligger på 0,6 %. Frånvaro över 60 dagar förekommer inom förbundet men beror oftast på orsaker som inte är relaterade till arbetet. Årets pensionsavgångar har påverkat siffrorna för långtidsfrånvaro.

Statistiken omfattar endast den heltidsanställda personalen på grund av att den deltidsanställda personalen har annan huvudarbetsgivare

Nyckeltal	År 2009	2010	2011	2012	2013
Total andel Sjukfrånvaro	1,39%	1,77%	1,56%	1,26%	0,60%
Från mer än 60 dgr	35,55%	22,60%	27,33%	22,08%	6,69%
Kvinnor	0,08%	1,07%	1,33%	1,20%	1,58%
Män	1,45%	1,81%	1,58%	1,27%	0,53%
29 år eller yngre	0,83%	0,96%	0,37%	0,00%	0,00%
30-49 år	1,65%	0,98%	1,24%	0,66%	0,36%
50år eller äldre	1,06%	4,66%	3,48%	3,42%	1,43%

Rehabiliteringsåtgärder

Under perioden har erforderliga rehabiliteringsåtgärder genomförts i samråd med Företagshälsovården.

Mångfald och jämställdhet

Räddningstjänsten ska vara en arbetsplats för alla. En utmaning för framtiden är att attrahera fler kvinnor till yrket som brandman.

Förmåner

Inga speciella förmåner finns.

10.2. Driftredovisning

Nettokostnader 2013-12-31			
Funktion	Budget 2013	Utfall	Avvikelse
Medlemsbidrag	46 300	46 300	0
Förbundsledning	-8 026	-7 930	-96
Stöd	-1 885	-2 303	418
Teknisk drift	-9 584	-9 887	303
Produktion	-28 279	-29 209	930
Krisberedskap	1 474	1 399	75
Summa	0	-1 630	1 630

2013 har en ny struktur för driftredovisningen införts vilket medför att jämförelse med 2012 saknas.

Under 2013 har räddningstjänsten genom effektiviseringar åstadkommit sänkta driftkostnader och genom temporära vakanser har lönekostnaderna inte ökat i samma takt som löneuppräknigen (se not 2). Antalet tillsyner och tillstånd har ökat vilket medfört ökade intäkter för taxor och avgifter. Intäkterna för tjänster (se not 1) har dock minskat kraftigt vilket beror på att falska automatlarm inte debiterats i samma utsträckning som tidigare år, vilket är en medveten strategi, samt att många av kommunernas förvaltningar väntat till 2014 med att köpa utbildningar. Från och med 2014 ingår detta uppdrag i räddningstjänstens budgetram.

10.3. Investeringsredovisning

Förbundet har under 2013 genomfört upphandling av tankfordon. Investeringen skjuts upp till 2014. Investering i RAKEL-teknik har genomförts på samtliga stationer. Organisationen använder nu tekniken för rökdykning, personsökare och som reservväg för utalarmering.

Investeringsredovisning, tkr

	Investerat 2012	Budget 2013	Investerat 2013	Återstår av budget
Inventarier	1 444	1 000	956	44
Fordon	1 934	3 000	0	3 000
Teleteknisk utrustning	177	0	0	0
Summa	3 555	4 000	956	3 044

10.4. Ekonomisk analys

Resultaträkningen redovisar förbundets samtliga intäkter och kostnader samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret.

Kassaflödesanalysen redovisar uppgifter om betalningsflödet från den löpande verksamheten, investeringar samt eget kapital på dagen för räkenskapsperiodens utgång.

Årets resultat.

Räddningstjänsten har ett negativt resultat på 1 630 tkr för 2013. Resultatet beror till stor del på pensionsräntor som påverkar resultatet negativt med 1 100 tkr.

Under 2013 genomförs satsningar på IT-strukturen till en kostnad av 300 tkr. Extraordinära utgifter i form av konsultkostnader i samband med chefsbytet och en skuld till MSB från 2012 påverkar resultatet negativt med 200 tkr. Utöver dessa kostnader har verksamheten kunnat bedrivas inom tilldelade ramar.

Ekonomiska nyckeltal

	Bokslut 2013	Bokslut 2012	Bokslut 2011	Bokslut 2010
Likvida medel (tkr)	4 031	5 242	4 956	3 409
Balanslikviditet (%)	107%	101%	103%	94%
Rörelsekapital (tkr)	566	70	343	-441
Förändring av eget kapital (tkr)	-1 630	-568	1 361	54
Soliditet (%)	-1,1%	5,1%	7,0%	2,2%

Soliditeten definieras som betalningsförmågan på lång sikt. Förbundets soliditet 2013-12-31 är -1,1 % och det egna kapitalet -229 tkr. Årets negativa resultat medför att soliditeten sjunker från förra årets 5,1 % till -1,1 %.

Det finns ingen regel för hur stor soliditeten ska vara utan detta bör vara en jämförelsefaktor mellan räkenskapsåren.

Likviditeten definieras som betalningsförmågan på kort sikt. Balanslikviditeten (omsättningstillgångarna i förhållande till kortfristiga skulder) uppgick till vid årsskiftet till 107 %. Likviditeten bör inte understiga 100 %.

Rörelsekapitalet uppgår den sista december till 566 tkr, föregående årsskifte var rörelsekapitalet 70 tkr.

Låneskuld

Förbundet har under 2013 betalat av lånet på 8 188 tkr till Enköpings kommun och tecknat ett lån på 7 000 tkr hos Kommuninvest.

Pensioner

Den totala skulden för de förmånsbestämda och särskilda avtalspensionerna kommer enligt prognosen vid årsskiftet att uppgå till 11 285 tkr inklusive den särskilda löneskatten.

Ansvarsförbindelsen ligger kvar hos medlemskommunerna för tidigare intjänad pension. Förbundet har betalat 236 tkr i pensioner (exkl. löneskatt) under året. Pensionskulden för den avgiftsbestämda pensionen redovisas som en kortfristig skuld i balansräkningen och skulden för de förmånsbestämda och särskilda avtalspensionerna som en långfristig avsättning.

Enligt gällande pensionsvillkor har personalen i förbundet möjlighet att avgå med pension vid 58 års ålder under förutsättning att personen har minst 30 års tjänstgöring inom räddningstjänsten, varav minst 25 år i utryckningsverksamhet. I nuvarande beräkningar har förutsättningen varit att alla som uppfyllt kraven utnyttjar möjligheten att gå i pension vid 58 års ålder.

Finansnetto

Årets finansnetto inklusive ränta på pensionsskulden är negativ och uppgår till -1 435 tkr.

Medlemsbidrag

Bidragen från medlemskommunerna för räkenskapsåret 2013 uppgår till 46 300 tkr. Den ersättning som kommunerna erlägger till förbundet används för löpande driftkostnader, räntor och avskrivningar. För investeringar tillförs inga särskilda medel utan detta ingår i medlemsbidragen.

Investeringskostnader finansieras med egna medel och med lånat kapital. Kostnaderna för detta (räntor och avskrivningar) belastar driftmedlen.

Balanskravet

Enligt balanskravsutredningen i not 10 framgår att balanskravet inte uppfylls. Det justerade balanskravsresultatet är -553 tkr. Detta ska enligt huvudregeln i KL återställas inom tre år och en plan för återställandet ska antas. Direktionen har behandlat en sådan plan 2013-10-23 § 18.

För justeringen av diskonteringsräntan gör SKL bedömningen att den kostnadmässiga engångseffekten på pensionsskulden bör vara möjlig att tolka som ett synnerligt skäl som kan exkluderas i en balanskravsavstämning. Förklaringen är att skuldökningen pga räntesänkningen återspeglar ett mycket långsiktigt åtagande (ca 40-50 år). Balanskravets regelverk har ett 1-3 årsperspektiv vilket gör att det inte behöver uppfattas som rimligt att täcka upp denna engångseffekt under så kort tid.

Det justerade resultatet för 2012 på -568 tkr har reglerats via ianspråktagande av sparande i form av tidigare avsättning, enligt beslut i samband med årsredovisning 2012.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv

Förbundets ekonomiska mål är att:

- verksamhetsåret ska ha en resultaträkning i balans eller resultera i ett överskott.
- resultatet efter finansnetto ska vara positivt.
- det egna kapitalet ska uppgå till minst 400 tkr.
- likviditeten ska inte understiga 2 000 tkr.

Förbundets finansiella mål är att:

- avsätta 1 % av medlemsbidraget i Eget kapital.

Utifrån årets resultat uppfyller förbundet endast målet för likviditet.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv behandlas i avsnitt 4 Måluppfyllelse.

11. Redovisningsprinciper

Redovisningen följer fastställda redovisningsprinciper baserade på lagen om kommunal redovisning.

Periodisering av kostnader och intäkter har i huvudsak genomförts. Leverantörsfakturer inkomna efter periodslutet, men hänförliga till räkenskapsperioden, har i huvudsak skuldbokförts och belastat periodens redovisning.

Löner intjänade i december men utbetalade i januari har beräknats och belastat räkenskapsåret.

De faktiska sociala avgifterna har bokförts.

Semesterlöneskuld. Under året intjänade men inte uttagna semesterdagar har bokförts som en kortfristig skuld och ingår i verksamhetens kostnader. Detta gäller även skuld för okompenserad övertid ersättning. I bokslutet har förändring till aktuell semesterlöneskuld 2013-12-31 bokförts.

Pensionsskuldsoökningen inklusive den särskilda löneskatten har redovisats som en verksamhetskostnad och räntan som en finansiell kostnad.

Skulden för de förmånsbestämda och särskilda avtalspensionerna inklusive den särskilda löneskatten tas upp som en långfristig avsättning i balansräkningen då både storleken på beloppet och dagen för utbetalandet är osäker.

Skulden för de avgiftsbestämda ålderspensionerna redovisas som en kortfristig skuld i balansräkningen.

Anläggningstillgångarna upptas i balansräkningen till anskaffningsvärdet med avdrag för planerliga avskrivningar.

Klassificering av anläggningstillgångar. Inventarier och materiel som har en beräknad livslängd överstigande tre år och ett anskaffningsvärde på minst $\frac{3}{4}$ basbelopp redovisas som anläggningstillgång.

Avskrivningarna beräknas på tillgångarnas anskaffningsvärden. Avskrivningarna sker linjärt, dvs. med lika stora belopp per år under objektets beräknade livslängd. Avskrivning påbörjas månaden efter anskaffningsmånaden. Avskrivning av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod.

Panter och ansvarförbindelser. Kommunalförbundet har inga väsentliga finansiella leasingavtal som ska redovisas i bokslutet. Uppgifter om kostnader för hyres- och leasingavtal med avtalstid överstigande tre år (ej uppsägningsbara), bedöms som beloppsmässigt oväsentliga.

Resultatutjämningsreserv. Från och med 2013 finns en möjlighet att reservera överskott till en resultatutjämningsreserv med syfte att kunna bygga upp en reserv under goda tider för att senare, under vissa omständigheter, kunna utnyttja denna. Förbundsdirektionen har ännu inte tagit ställning till möjligheten att inrätta en resultatutjämningsreserv.

12. Noter till resultat- och balansräkningar

Not 1

Verksamhetens intäkter	2013	2012
Taxor och avgifter	656	416
Jämförelse störande post - utbetalning från AFA	0	451
Hyror och arrenden	445	487
Bidrag	1 822	1 884
Tjänster	1 890	2 644
Försäljning av anl.tillgångar	25	0
Summa	4 838	5 881

Verksamhetens intäkter avser främst fakturerade intäkter enligt fastställd prislista eller enligt upprättade avtal. Hyresintäkter avser främst uthyrning av lokaler för Landstingets ambulansverksamhet i Bålsta. Bidrag består främst av bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap med 1,6 mnkr.

Not 2

Verksamhetens kostnader	2013	2012
Löner och arvoden	33 858	33 279
Pensionskostnader, exkl fin kostnad	2 945	3 595
Övriga driftkostnader	12 725	12 977
Summa	49 528	49 852

Not 3

Avskrivningar	Avskrivningstid, år
Typ av anläggning:	
Tekniska anläggningar	15-20
Höjdfordon	25
Räddningsfordon	15-20
Mindre fordon, räddningsbåtar, räddningsutrustning	7-15
Inventarier	5-10

Avskrivning sker linjärt och är baserade på anskaffningsvärdet. Avskrivning påbörjas månaden efter idrifttagandet

Not 4

Ersättning från medlemmar	2013	2012
Ersättning från Enköpings kommun	30 100	29 510
Ersättning från Håbo kommun	16 200	15 890
Summa	46 300	45 400

Not 5

Finansiella intäkter	2013	2012
Ränteintäkter likvida medel	69	144
Övriga ränteintäkter	3	3
Summa	71	147

Not 6

Finansiella kostnader	2013	2012
Ränta på långfristig skuld till Enköpings kommun för övertagna anläggningar	173	250
Räntekostnad långfristig skuld Kommuninvest	3	
Finansiell kostnad pensionskuld	211	124
Jämförelsestörande post, förändring RIPS-ränta på pensionsavsättning	1 102	0
Övriga finansiella kostnader	17	17
Summa	1 507	390

Not 7

Anläggningstillgångar	2013-12-31	2012-12-31
IB anskaffningsvärde	42 159	38 604
Årets inköp	956	3 555
Årets försäljningar	0	
UB Anskaffningsvärde	43 115	42 159
IB ackumulerade avskrivningar	-23 890	-22 135
Årets avskrivningar	-1 805	-1 755
Årets nedskrivningar		
Årets försäljningar	0	0
UB ackumulerade avskrivningar	-25 695	-23 890
Bokfört värde	17 420	18 269

Anläggningstillgångar	Bokfört värde 121231	Inköp 2013	Avskriv- ningar 2013	Bokfört värde 131231
Fastigheter, tekniska anläggningar	2 237	0	-206	2 031
Fordon	13 257	0	-1 154	12 103
Pågående arbeten, fordon	0			0
Inventarier	2 775	956	-446	3 286
	18 269	956	-1 805	17 420

Not 8

Kortfristiga fordringar	2013-12-31	2012-12-31
Kundfordringar	1 162	419
Momsfordran	440	624
Förutbetalda kostnader	2 571	1 318
Övriga fordringar	457	270
Summa	4 630	2 631

Not 9

Kassa och bank	2013-12-31	2012-12-31
Koncernkonto Nordea	4 031	5 242
Summa	4 031	5 242

Not 10

Eget kapital	2013-12-31	2012-12-31
Ingående eget kapital	1 331	1900
Periodens resultat	-1 630	-568
Utgående eget kapital	-299	1 331

Avstämning eget kapital enligt balanskravet	2013-12-31	2012-12-31
Periodens resultat enligt resultaträkning	-1 630	-568
Synnerliga skäl omräkning RIPS ränta	1 102	
Avgår: realisationsvinster	-25	0
Periodens justerade resultat	-553	-568

Not 11

Långfristiga avsättningar	2013-12-31	2012-12-31
Avsättning, förmånsbestämd ålderspension	1 982	1 656
Avsättning, särskild avtalspension	7 100	5 443
Löneskatt på pensionsavsättning	2 203	1 722
Summa	11 285	8 820

Avsättning till pensioner	2013-12-31	2012-12-31
Ingående avsättning	8 820	6 724
Nyintjänad pension	927	1567
Ränte- och basbeloppsuppräknings	170	100
Förändring RIPS-ränta i pensionsberäkning	887	0
Förändring löneskatt	481	409
Utbetalningar	-227	-119
Ändringar av försäkringstekniska grunder	227	139
Utgående avsättning	11 285	8 820

Not 12

Långfristiga skulder	2013-12-31	2012-12-31
Skuld Kommuninvest nytt lån 2013	7 000	0
Skuld till Enköpings kommun för övertagna anläggningar 2008-01-01	0	8 188
Summa	7 000	8 188

Not 13

Kortfristiga skulder	2013-12-31	2012-12-31
Leverantörsskulder	1 953	897
Opplupna löner	691	691
Opplupna semesterlöner	1 656	1 577
Opplupna avgiftsbestämda pensioner	1 159	1 160
Opplupen löneskatt på pensioner	636	590
Opplupna arbetsgivaravgifter	865	871
Opplupna källskatt	630	616
Momsskuld	39	129
Förutbetalda intäkter	0	0
Opplupna kostnader	467	1 271
Summa	8 096	7 803

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Enköping – Håbo.

Enköping 2014-03-19

Agneta Hägglund
Förbundsdirektionens ordförande

Rickard Westning
Förbundschef

RÄDDNINGSTJÄNSTEN ENKÖPING-HÅBO
Västra Ringgatan 6
745 31 ENKÖPING

0171 - 62 56 00

www.rtjeh.se

Registrering:
Dokument ID: STY-0148

Fastställd av Direktionen 2013-03-09 § 8

TAXA FÖR RÄDDNINGSTJÄNSTEN ENKÖPING-HÅBO

Taxor för myndighetsutövning beslutade i KF. Enköping § xx 2014-09-12; Håbo § xx 2014-09-05

5 Tillsyn

Avgift för tillsyn enligt LSO och LBE utgörs av en grundavgift (2 445:-) och en rörlig avgift (730:-/tim). Avgiften är baserad på de fasta kostnader förbundet har för tillsynsverksamheten. Grundavgiften omfattar förarbete, restid, protokollskrivning samt arkivering. Den rörliga avgiften omfattar den tid tillsynsbesöket tar på plats. Ett tillsynsbesök debiteras alltid med minst två timmar. Alla tillsynsbesök ska normalt följas upp genom återbesök på plats. Kan tillsynen inte avslutas i samband med återbesöket avgiftsbeläggs återbesöket med en rörlig avgift med minst två timmar.

Tillsynsbesök, 2 tim eller mindre	3 905:-
Tillsynsbesök, mer än 2 tim	3 905:- + 730:-/tim
Återbesök, brister åtgärdade	Ingen avgift
Återbesök, brister kvarstår	1 460:-

6 Tillstånd

Avgift för tillståndsprövning utgörs av fasta avgiftsgrupper baserade på uppskattad handläggningstid för olika typändanden som beräknats med utifrån en rörlig avgift (900:-/tim). Den rörliga avgiften är baserad på de fasta kostnader förbundet har för tillståndsprövningen. Avgiften omfattar registrering, underlagskontroll, remisshantering, granskning, beslut, expediering, arkivering, avsyning samt restid.

6.1 Brandfarliga varor

Nytt tillstånd	Avgiftsgrupp (tim)	Avgift (kr)
Publik verksamhet, mkt liten omfattning	4	3 600
Publik verksamhet, liten omfattning	5,5	4 950
Bensinstation, automatstationer	7,5	6 750
Bensinstation, bemannade stationer	10,5	9 450
Publik verksamhet, stor omfattning	10,5	9 450
Icke-publik verksamhet, mindre omfattning	10,5	9 450
Icke-publik verksamhet, mellan omfattning	20,5	18 450
Icke-publik verksamhet, stor omfattning	28,5	25 650
Ny tillståndshavare	2,5	2 250
Utökad omfattning	4,5	4 050
Förnyat tillstånd	4	3 600
Avslag	2,5	2 250

Postadress:
Västra Ringgatan 6
745 31 ENKÖPING

Telefon:
0171-62 56 00

Telefax:
0171-378 23

Organisationsnummer:
222000-2410

Postgiro:
32850-0

Registrering:
Dokument ID: STY-0148

Fastställd av Direktionen 2013-03-09 § 8

6.2 Explosiva varor

Nytt tillstånd	Avgiftsgrupp	Avgift (kr)
Handel, fyrverkeriförsäljning	9	8 100
Handel, ammunition liten omfattning	9	8 100
Icke-publik verksamhet, mkt liten omfattning	9	8 100
Icke-publik verksamhet, liten omfattning	10,5	9 450
Icke publik verksamhet, stor omfattning	15	13 500
Ny tillståndshavare	4,5	4 050
Utökad omfattning	3	2 700
Förnyat tillstånd	6	5 400
Avslag	2,5	2 250
Godkänna ny föreståndare	2,5	2 250

7 Samråd inför hetarbeten

Avgift för samråd, enligt LBE 9§, inför reparations- eller underhållsarbeten utgörs av en rörlig avgift (730:-/tim) som omfattar samrådstiden på plats. Avgiften är baserad på samma fasta kostnader som förbundet har för tillsynsverksamheten. Ett samråd debiteras alltid med minst två timmar.

Samråd, 2 tim eller mindre	1 460:-
Samråd, mer än 2 tim	1 460:- + 730:-/tim

Prel revisionsrapport

November 2013
Jan Nilsson
Certifierad kommunal revisor

Olycksundersökningar Räddningstjänsten Enköping-Håbo

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	1
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Revisionsfrågor och avgränsning	3
2.3	Metod och redovisning	4
3	Regelverk	5
3.1	Extern	5
3.2	Internt	5
3.3	Kommentarer	6
4	Målsättning, organisation och ansvarsfördelning	7
4.1	Målsättning	7
4.2	Organisation och ansvarsfördelning	8
4.3	Kommentarer	8
5	Nivåer, metoder och verksamhetsvolym	9
5.1	Nivåer	9
5.2	Metoder	9
5.3	Verksamhetsvolym	10
5.4	Kommentarer	10
6	Dokumentation av resultat	11
6.1	Förenklade olycksundersökningar	11
6.2	Fördjupade olycksundersökningar	11
6.3	Kommentarer	11
7	Återföring av resultat	12
7.1	Allmänt	12
7.2	Inom förbundet och externt	12
7.3	Kommentarer	13

1 Sammanfattande bedömning och rekommendationer

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC granskat förbundets arbete med olycksundersökningar¹.

Utifrån genomförd granskning av styrande och stödjande dokument bedömer vi att det numera finns ett ändamålsenligt system för genomförande och dokumentation av olycksundersökningar i förbundet. Dokumenten är framtagna under 2012 och bedöms vara aktuella och hålla en god kvalitet. Särskilt vill vi lyfta fram att det finns en kommunikationsplan intagen i riktlinjerna för olycksutredning och utvärdering av räddningsinsats, vilket är positivt eftersom kommunikationsfrågorna är särskilt viktiga i detta sammanhang.

I handlingsprogram för skydd mot olyckor, som fastställts av direktionen, framgår målsättning och inriktning när det gäller olycksundersökningar. Vi bedömer att dessa i huvudsak är tillräckligt utifrån ett styrningsperspektiv. Måluppfyllelsen kring olycksundersökningar inkl grupputvärderingar är dock delvis bristfällig under granskad period.

Genomförda intervjuer och den egenkontroll förbundet själv gör visar att det finns vissa brister i de förenklade olycksundersökningarna, i form ofullständigt och inte stringent ifyllda insatsrapporter bland annat när det gäller fälten kring orsaker samt utvärdering och förbättringsförslag.

De fördjupade olycksundersökningar vi översiktligt granskat bedöms vara genomförda i enlighet med vedertagna metoder, interna instruktioner och riktlinjer samt hålla en i huvudsak tillräcklig kvalitet. Omfattningen av erfarenhetsåterföringen utifrån undersökningarna skiljer sig dock åt.

Utifrån det material vi tagit del av bedömer vi att förbundet har ett ändamålsenligt system för återföring av resultatet från de fördjupade olycksundersökningarna, men att den faktiska återföringen internt och externt är ett utvecklingsområde.

Vidare kan vi konstatera att genomgång sker av insatsrapporter inför särskilda befälsmöten, där erfarenheter från de förenklade olycksundersökningarna diskuteras. Detta är ett nytt arbetssätt som påbörjats under 2013, varför några långtgående effekter av detta arbete ännu inte kan dras.

¹ Olycksundersökningar benämns i förbundets styrande och stödjande dokument olycksutredningar och utvärdering av räddningsinsats. Vi har valt att använda det samlade begreppet olycksundersökningar i denna rapport.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer:

- Tillse att styrande och stödjande dokument kring olycksundersökningar fullt ut implementeras i organisationen samt att resurser avsätts för att uppnå i handlingsprogrammet fastställda mål inom området.
- Säkerställ att målsättningen på årsbasis kring olycksundersökningar inkl grupputvärderingar uppfylls. Detta förutsätter vidare att tillräckliga resurser tillskapas samt att en löpande uppföljning sker under året. Inför nytt handlingsprogram bör övervägas att omformulera målet kring grupputvärderingar och koppla detta till typ av insats och insatsens komplexitet istället för antal utvärderingar per uttryckande skift.
- Förbättra standarden på insatsrapporterna genom att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa ett mer stringent och fullständigt ifyllande.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Räddningstjänstutredningen föreslog i sitt slutbetänkande (SOU 1998:59) att räddningstjänsten borde vara ansvarig för att utreda olycksorsak och olycksförlopp samt att analysera hur arbetet har fungerat vid en räddningsinsats. Goda erfarenheter fanns från dåvarande Räddningsverkets projekt brandutredning, som verket bedrivit i form av en försöksverksamhet i 15 kommuner. Syftet med projektet var att finna orsakssamband till bränder och beskriva hur brandförlopp utvecklats. Enligt slutbetänkandet skulle det behöva utvecklas en metodik för att utvärdera räddningstjänstens insats och dess effektivitet med syfte att utveckla verksamheten.

Enligt lag om skydd mot olyckor (LSO) finns en skyldighet att genomföra olycksundersökningar, enligt förslag i räddningstjänstutredningens slutbetänkande och senare proposition. När en räddningsinsats är avslutad ska olyckan undersökas för att i skäligen omfattning kartlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts. Detta är ett av de då nya kraven som finns i LSO (2003:778), inkl dess förordning, som trädde ikraft 2004-01-01.

2009-04-21 tillsattes en arbetsgrupp inom Förvarsdepartementet som fick i uppdrag att genomföra en uppföljning av LSO. I oktober 2009 presenterade arbetsgruppen sin rapport: *"Reformen skydd mot olyckor - en uppföljning med förslag till utveckling (Ds 2009:47)"*. I rapporten konstateras bl a att det finns skillnader i hur långt kommunerna kommit i arbetet med olycksundersökningar samt att flertalet av kommunerna befinner sig i en utvecklingsfas.

Mot ovanstående bakgrund och på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC granskat förbundets arbete med olycksundersökningar. Projektet är intaget i 2013 års revisionsplan.

2.2 Revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen ska ge svar på följande revisionsfrågor:

- Har mål och riktlinjer fastställts som sammantaget innebär att det finns ett ändamålsenligt system för genomförande och dokumentation av olycksundersökningar samt att återföra resultatet av dessa?
- Genomförs olycksundersökningar i skäligen omfattning och med tillräcklig kvalitet?

Granskningen avgränsas till följande delar, vilka sammantaget utgör kontrollmålen:

- Extern och internt regelverk
- Mål, organisation och ansvarsfördelning
- Nivåer, metoder och verksamhetsvolym
- Dokumentation av resultat
- Återföring av resultat

2.3 Metod och redovisning

Granskningen har genomförts via dokumentstudier och intervjuer med process-ansvarig personal.

Under respektive huvudavsnitt i rapporten redovisas granskningsresultatet under ett särskilt kommentaravsnitt. Vidare finns en sammanfattande bedömning och rekommendationer i ett separat huvudavsnitt, som återfinns först i rapporten.

3 Regelverk

3.1 Externt

Det finns en strävan i samhället att minska olycksriskerna, dvs att färre ska dö eller skadas samt att mindre materiella värden ska förstöras i olyckor. Strävan är också att öka samhällets förmåga att förebygga och hantera situationer som kan föranleda räddningsinsatser. Detta framgår av proposition 2002/03:119 om reformerad räddningstjänstlagstiftning. Som ett led i ovanstående ställs krav på kommuner att undersöka olyckor, enligt LSO 3 kap § 10. Kommunalförbund likställs med kommun i detta hänseende.

”När en räddningsinsats är avslutad ska kommunen se till att olyckan undersöks för att i skälig omfattning kartlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts”.

Undersökningen ska, som det står i lagtexten, i skälig omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet samt hur insatsen har genomförts. Uttrycket i skälig omfattning innebär att undersökningen ska genomföras med rimliga insatser. Den behöver normalt sett inte vara särskilt omfattande. I de enklaste fallen kan en anteckning i en insatsrapport vara tillräcklig. I andra mer komplicerade fall bör undersökningen göras mer omfattande.

Enligt tidigare nämnd proposition om reformerad räddningstjänstlagstiftning är syftet med att genomföra olycksundersökningar bland annat följande:

- Räddningsinsatsens effektivitet kan mätas
- Användandet av ekonomiska resurser kan värderas
- Huruvida rätt förebyggande åtgärder är vidtagna
- De utgör en del av den interna kvalitetssäkringen för räddningstjänsten
- De utgör underlag för metodutveckling och framtida räddningsinsatser

3.2 Internt

Förutom handlingsprogrammet för skydd mot olyckor, som behandlas i delavsnitt 4.1, finns bland annat följande styrande och stödande dokument inom förbundet när det gäller olycksundersökningar:

- Instruktion kring insatsrapportering
- Riktlinjer för olycksutredning och utvärdering av räddningsinsats
- Mallar och checklistor inom området

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av samtliga ovanstående styrande och stödjande dokument som gäller olycksundersökningar.

Ingen instruktion finns framtagen kring insatsrapportering. Däremot finns hjälptext för frifältsrutor i rapportmallen. En målsättning är att insatsrapporten ska var komplett ifylld senast 7 dagar efter insats.

3.3 Kommentarer

Styrande och stödjande dokument av tillräcklig kvalitet är en grundförutsättning för ett ändamålsenligt system för olycksundersökningar. Detta bland annat för att få en systematik i vilka insatser, som förutom en förenklad olycksundersökning, även ska generera en fördjupad olycksundersökning och hur dessa rent praktiskt ska genomföras och dokumenteras.

Utifrån genomförd granskning av styrande och stödjande dokument bedömer vi att det numera finns ett ändamålsenligt system för genomförande och dokumentation av olycksundersökningar i förbundet. Dokumenten är framtagna under 2012 och bedöms vara aktuella och hålla en god kvalitet. Särskilt vill vi lyfta fram att det finns en kommunikationsplan intagen i riktlinjerna för olycksutredning och utvärdering av räddningsinsats, vilket är positivt eftersom kommunikationsfrågorna är särskilt viktiga i detta sammanhang (avsnitt 7).

- Tillse att styrande och stödjande dokument kring olycksundersökningar fullt ut implementeras i organisationen samt att resurser avsätts för att uppnå i handlingsprogrammet fastställda mål inom området.

Politiskt fastställd målsättning och inriktning kring olycksundersökningar kommenteras i delavsnitt 4.3. Följsamheten kring styrande och stödjande dokument kommenteras vidare i delavsnitt 6.3.

4 Målsättning, organisation och ansvarsfördelning

4.1 Målsättning

I gällande handlingsprogram för skydd mot olyckor 2011 - 2014, som fastställts av förbundsdirektionen 2012-02-01, framgår att ett sätt att sprida erfarenheter internt är att göra olycksutredningar kan dessutom andra myndigheter och förvaltningar göras uppmärksamma på hur risken för ytterligare olyckor av en viss typ kan minskas. Olycksutredningar därför ska genomföras systematiskt under mandatperioden.

Vidare finns ett övergripande mål om att förbundet ska ta tillvara på de erfarenheter som erhålls vid räddningsinsatser samt använda erfarenheterna i olycksförebyggande syfte. Utifrån detta har s k smartmål² formulerats enligt nedanstående sammanställning.

Smartmål	Indikator	Mätmetod	Uppföljning	Kontrollant
Varje uttryckande skift ska årligen göra minst två grupputvärderingar enligt förbestämd metodik	Antal utvärderingar genomförda per skift	Kontroll i Defgo	31 december varje år	Operativ chef
Minst en olycksutredning ska genomföras per år	Antal genomförda olycksutredningar	-	31 december varje år	Operativ chef

Notering: Defgo är ett IT-stöd som förbundet använder. Grupputvärderingarna avpersonifieras i systemet. Det finns även individuell utvärderingsblankett som kan användas för att lämna kompletterande information på individnivå, som även dessa är avpersonifierade i systemet.

I nedanstående sammanställning redovisas antal olycksundersökningar som förbundet genomfört under 2008 till 2010. Uppgiften är hämtad från den nationella statistik som MSB³ sammanställer kring LSO.

Olycksundersökningar	2008	2009	2010	2011	2012
Antal	0	1	0	0	3

Under perioden har olycksundersökningar endast genomförts 2009 och 2011. Totalt under dessa två år har 4 olycksundersökningar genomförts. För 2013 var vid granskningstillfället en olycksundersökning genomförd och en var pågående. Målsättningen i handlingsprogramet är i och med detta uppfylld för 2012 och 2013, men inte för 2011.

² Specifika, Mätbara, Accepterade, Realistiska och Tidsbestämda.

³ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Målsättningen om att varje uttryckande skift ska genomföra minst två grupputvärderingar har inte uppfyllts under perioden 2012 (4 st), men beräknas i stort uppfyllas för 2013 (7 st hittills under året).

4.2 Organisation och ansvarsfördelning

Under räddningschefen är förbundet organiserat i en linjeorganisation bestående av två distrikt, som leds av varsin distriktschef. Till detta finns en assistent samt två brandinspektörer som har funktionen som processägare, eftersom förbundet arbetar i processer för kvalitetssäkring och verksamhetsutveckling. Olycksundersökningar ligger ansvarsmässigt under delprocessen åtgärder efter insats.

Den förenklade olycksundersökningen, som utgörs av insatsrapporten, fylls i av räddningsledare på insatsen, dvs styrkeledare alternativt insatsledare. Mallen för insatsrapport är nationell och gäller fr o m 2005-01-01. Mallen utarbetades av dåvarande Räddningsverket och ligger till grund för riksstatistiken som produceras i samarbete med Statistiska centralbyrån (SCB).

4.3 Kommentarer

I handlingsprogram för skydd mot olyckor, som fastställts av direktionen, framgår målsättning och inriktning när det gäller olycksundersökningar. Vi bedömer att dessa i huvudsak är tillräckligt utifrån ett styrningsperspektiv. Måluppfyllelsen kring olycksundersökningar inkl grupputvärderingar är dock delvis bristfällig under granskad period.

- Säkerställ att målsättningen på årsbasis kring olycksundersökningar inkl grupputvärderingar uppfylls. Detta förutsätter vidare att tillräckliga resurser tillskapas samt att en löpande uppföljning sker under året. Inför nytt handlingsprogram bör övervägas att omformulera målet kring grupputvärderingar och koppla detta till typ av insats och insatsens komplexitet istället för antal utvärderingar per uttryckande skift.

Organisationen och ansvarsfördelningen kring olycksundersökningar bedöms vidare vara tydlig via de styrande och stödjande dokument som upprättats under 2013. I delavsnitt 3.3 påtalades vikten av att stödjande och styrande dokument fullt ut implementeras i organisationen.

5 Nivåer, metoder och verksamhetsvolym

5.1 Nivåer

I förbundets riktlinjer för olycksutredning och utvärdering av räddningsinsats anges följande nivåer:

- Nivå 1: Insatsrapport
- Nivå 2: Insatsutvärderingsrapport
- Nivå 3: Olycksutredningsrapport
- Nivå 4: Olycksutredning utförd av annan myndighet
- Nivå 5: Olycksutredning utförd av extern olycksutredare

Efter varje insats skrivs en insatsrapport som är den enklaste formen av en olycksundersökning, dvs *nivå 1*. Det stora flertalet av alla insatser resulterar endast i en sådan redovisning. För nivå 2 till 5 väljs vissa olyckor ut för vidare undersökning, bl a i form av gruppintervjuer och olycksundersökningar som genomförs intern eller externt. De olycksundersökningar som genomförts i förbundet under granskad period är sådana inom nivå 1 till 3.

Arbetsgången i en olycksundersökning kan schematiskt sammanfattas i följande steg:

1. Först kommer *datainsamlingen* som innebär att ta reda på nödvändiga fakta om händelsen.
2. Nästa fas är *databearbetningen*, eller *analysen*, som innebär att skapa struktur i alla data, att hitta den röda tråden i olyckan. När bilden av olyckan klarnat kan man ta fram *förslag till åtgärder*.
3. Sista fasen är att *dokumentera* hela arbetet i form av en rapport.

Komplexiteten i de olika stegen varierar beroende på om det är en förenklad eller fördjupad olycksundersökning.

5.2 Metoder

I MSB:s stödjande dokument inom området beskrivs fyra olika och frekvent använda metoder för olycksundersökningar.

- *Checklista* är den enklaste tekniken som bygger på en färdig mall med kryssrutor, som går snabbt att fylla i och resultatet går ofta att databehandla statistiskt. Insatsrapporten är ett exempel på en checklista.

- *STEP* står för Sequential Timed Events Plotting, dvs plottning av händelser i tidskedjor. Ett olycksförlopp består sällan av en enkel kedja av händelser, utan snarare av ett flöde av flera parallella händelseförlopp som påverkar varandra. Metoden kan hantera många olika aktörer, men lyfter ändå fram de olika aktörernas individuella agerande.
- *Händelseutredning*, ibland även kallad MTO-analys, bygger på att olycksförloppet beskrivs i form av händelse- och orsaksdiagram. Därefter görs en analys av vilka barriärer (mänskliga, tekniska eller organisatoriska) som brustit eller saknats. Metoden har en tydlig tidsaxel och rekonstruktionen av händelseförloppet delas upp i olika delhändelser.
- *Avvikelseutredning* bygger på att alla avvikelser noteras från olyckan och bakåt till den punkt då allt var normalt. Med avvikelse menas det som avviker från praxis eller hur det var tänkt eller planerat. Avvikelser kan röra sig om antingen händelser eller tillstånd.

5.3 Verksamhetsvolym

I delavsnitt 4.1 redovisade genomförda fördjupade olycksundersökningar i förbundet för perioden 2008 till 2012. Av sammanställningen framgår att olycksundersökningar endast genomförts under 2009 och 2012.

I samma delavsnitt redovisas antal genomförda grupputvärderingar 2012 och hittills under 2013.

Antalet insatser i förbundet som blir föremål för förenklad olycksundersökning, dvs antal insatsrapport, är ca 750 på årsbasis.

5.4 Kommentarer

Vår genomgång visar att förbundet numera genomför olycksundersökningar utifrån målsättningen i handlingsprogram för skydd mot olyckor. Granskade fördjupade olycksundersökningar bedöms huvudsakligen genomföras utifrån vedertagna metoder och med tillräcklig kvalitet. En närmare beskrivning av granskade olycksundersökningar lämnas i avsnitt 6.

Grupputvärderingar på skiftnivå utförs dock inte den omfattningen som framgår av fastställt mål i handlingsprogrammet. I delavsnitt 4.3 har vi aktualiserat behov av att se över detta mål inför utarbetandet av nästa generations handlingsprogram.

6 Dokumentation av resultat

6.1 Förenklade olycksundersökningar

Antalet insatser i förbundet som blir föremål för förenklad olycksundersökning, dvs antal insatsrapport, är ca 750 på årsbasis, vilket även berördes i delavsnitt 5.3. Denna dokumentation sker i verksamhetsystemet Core.

Standarden på de förenklade insatsrapporterna har följts upp via intervju med verksamhetsansvarig och kartläggning av om förbundet själva gör sådana urvalsmässiga uppföljningar inom detta område.

6.2 Fördjupade olycksundersökningar

Vi har granskat ett urval av fördjupade olycksundersökningar som har genomförts under 2012. Totalt har tre undersökningar granskats, utifrån instruktioner, riktlinjer och vedertagna metoder:

- Brand i bäddvärmare, Pomona servicehus, daterad 2012-01-23, inkl underlag till utbildningsunderlag kring detta för vårdpersonal
- Brand i lägenhet på Örtagatan 16, daterad 2012-07-24
- Trafikolycka Häggeby, daterad 2012-11-30

6.3 Kommentarer

Genomförda intervjuer och den egenkontroll förbundet själv gör visar att det finns vissa brister i de förenklade olycksundersökningarna, i form ofullständigt och inte stringent ifyllda insatsrapporter bland annat när det gäller fälten kring orsaker samt utvärdering och förbättringsförslag.

- Förbättra standarden på insatsrapporterna genom att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa ett mer stringent och fullständigt ifyllande.

Tankarna kring fördjupade olycksundersökningar enligt förarbetena till LSO utgår från ett systemperspektiv, där människa, teknik och organisation utgör ett system där de olika delarna påverkar varandra. De som undersöker olyckor behöver därför ha ett sådant grundperspektiv i sitt arbete. Detta innebär att man måste ha ett brett angreppssätt och systematiskt täcka in alla olika aspekter på en olycka för att få en undersökning av godtagbar kvalitet.

De fördjupade olycksundersökningar vi översiktligt granskat bedöms vara genomförda i enlighet med vedertagna metoder, interna instruktioner och riktlinjer samt hålla en i huvudsak tillräcklig kvalitet. Omfattningen av erfarenhetsåterföringen utifrån undersökningarna skiljer sig dock åt.

7 Återföring av resultat

7.1 Allmänt

Med syfte att studera vad som begränsar eller främjar lärande från räddningstjänstens insatser genomförde två forskare en studie under 2007 på uppdrag av dåvarande Räddningsverket och NCO⁴. Under ett halvår deltog forskarna i kommunal räddningstjänstverksamhet. Bland annat genomfördes intervjuer med brand- och ledningspersonal vid tre kommunala räddningstjänster.

Resultatet av studien blev delvis nedslående. Forskarnas tydliga slutsats var att den organisatoriska strukturen, med skiktade personalkategorier som delvis saknade tillit och respekt för varandra, utgjorde ett grundläggande hinder för att utveckla organisatoriskt lärande. Forskarna varnade för att förväxla lärande med *”att fylla i utvärderingsblanketter på en ytlig teknisk nivå”* och gav ett antal rekommendationer, som exempelvis:

- Utvärdering där olika arbetslag följer och kommenteras varandras utvärderingar
- Oberoende utvärderingar med från den egna organisationen fristående utvärderare

Som en fortsättning på ovanstående studie har ett projekt⁵ bedrivits, i form av en förstudie med målsättningen att ta fram förslag på fördjupningsområden, som behöver analyseras för att kunna ge förslag på åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för en lärande miljö inom kommunal räddningstjänst. Exempel på fördjupningsområden som identifierats inom ramen för förstudien är följande:

- Benchmarking
- Motivation för lärande
- Metoder och verktyg för lärande
- Blandade kompetenser
- Lärande mellan blåljusorganisationer

MSB har vidare ett par pågående forskningsprojekt kring erfarenhetsåterföring från olycksundersökningar.

7.2 Inom förbundet och externt

Det är upp till varje kommun och förbund att själva fastställa ambitionsnivån för återföring av erfarenheter från olyckor. I förbundets handlingsprogram för skydd mot olyckor betonas vikten av erfarenhetsåterföring.

⁴ Förutsättning för systematiskt lärande, NCO 2007:12.

⁵ Projektet initierades av dåvarande Räddningsverket .

I förbundets regelverk redovisas hur erfarenheterna från olycksundersökningar ska återförs både inom förbundets egna organisation och gentemot externa aktörer. Det är även viktigt att förbundets fördjupade olycksundersökningar leder till åtgärder som rent faktiskt ökar säkerheten.

Vidare kan vi konstatera att förbundet har ett system med genomgång av insatsrapporter inför befälsmötena, där erfarenheter från de förenklade olycksundersökningarna diskuteras.

7.3 Kommentarer

Att undersöka och dokumentera det som hänt under en räddningsinsats i form av en rapport är ett första steg i en lärande process. Det kan dock inte likställas med att ett genuint lärande ägt rum. Lärande från inträffade händelser kan i strikt mening endast sägas ha skett när vunna erfarenheter påverkar framtida beteende i liknande situationer. Det finns en risk att undersökningarna begränsas till själva olycksundersökningen, vilket forskning inom området även visar.

Utifrån det material vi tagit del av bedömer vi att förbundet har ett ändamålsenligt system för återföring av resultatet från de fördjupade olycksundersökningarna, men att den faktiska återföringen internt och externt är ett utvecklingsområde.

Vidare kan vi konstatera att genomgång sker av insatsrapporter inför särskilda befälsmöten, där erfarenheter från de förenklade olycksundersökningarna diskuteras. Detta är ett nytt arbetssätt som påbörjats under 2013, varför några långtgående effekter av detta arbete ännu inte kan dras.

2013-11-11

Jan Nilsson
Projektledare/uppdragsansvarig